

► **ChatGPT in de klas. Nel Verhoeven maakte een handleiding**

‘AI gebruiken is niet per se fraude’

AI in de klas, een vloek of zegen? Docenten zitten met de handen in het haar. Verbieden heeft geen zin, zegt onderzoeker Nel Verhoeven. „Studenten gebruiken AI toch wel. De vraag is niet meer: ‘mag het’, maar ‘hoe mag het.’”

Ondine van der Vleuten

Ovezande

Docenten weten het inmiddels maar al te best: de kans is levensgroot dat er AI is gebruikt voor de werkstukken die zij moeten beoordelen. Wanneer is het fraude, en wanneer is AI de ideale studiebegeleider? Die vragen komen voorbij in de AI-handleiding die onderzoeker Nel Verhoeven schreef voor het onderwijs.

„Studenten gebruiken AI toch wel. Of het onderwijs er nu klaar voor is, of niet”, constateert ze nuchter. „De vraag is niet meer: mag het wel, maar wát mag er en hoe kun je het verantwoord gebruiken? Ik kom als adviseur en trainer regelmatig in docentenkamers van onderwijsinstellingen en daar zie ik toch lichte paniek als het hierover gaat.”

Als onderzoeker maakt Verhoeven zelf ook gebruik van AI-tools. Ze heeft ruime ervaring in het onderwijs, onder meer als hoofddocent statistiek en onderzoeksmethoden aan het University College Roosevelt (UCR) in Middelburg, en heeft meerdere standaardwerken voor het onderwijs op haar naam staan.

Wie gaat schrijven over AI, loopt grote kans dat de tekst al verouderd is op het moment dat de tekst gedrukt wordt. „De ontwikkelingen gaan nu eenmaal razendsnel”, erkent Verhoeven.

Haar oplossing: „Hybride boeken. De kern van het verhaal staat op pa-

pier. De rest van de AI-handleiding staat online en wordt regelmatig bijgewerkt. Daar kun je als koper van het boek de meest recente informatie vinden. Daar komen ook de AI-aanvullingen voor mijn oudere boeken op te staan.”

Privacy

Maar er zijn wel risico's aan het gebruik van AI. Wat niet iedereen zich realiseert: wie met AI werkt, geeft informatie weg. AI gebruikt die informatie om van te leren en zelf beter te worden. „Alles wat je in een openbaar systeem stopt, kan onderdeel worden van de enorme databank van de ontwikkelaar.”

Dat is een groot risico als je nieuw onderzoek, bedrijfsgevoelige informatie of privacygevoelige gegevens deelt, zegt Verhoeven. „Zet de trainingsfunctie uit of werk incognito,” is haar advies. „Zeker als je werkt met

interviewgegevens van echte mensen.”

Niet alle AI-modellen zijn bruikbaar voor serieus onderzoek of onderwijs, benadrukt Verhoeven. ChatGPT is een ja-knikker: niet kritisch, en als de tool het antwoord niet weet, komt er een verzonnen antwoord, compleet met bron.

„Gebruik de juiste AI-tool voor de juiste taak”, tipt Verhoeven, „want naast ChatGPT zijn er nu veel meer tools.” Taalwonder Claude geeft ongezouten kritische feedback op teksten. Voor wie worstelt met cijfers is Julius de ‘whizzkid’ die Excel-beslissingen controleert.

Stel de juiste vraag

Misschien nog belangrijker: „Stel de juiste vraag. Een algemene vraag levert vaak een slap, algemeen antwoord op. Dat schrijven van een goede ‘prompt’ is een vak apart.” Een

▲ **Studieboekenschrijver Nel Verhoeven verdiepte zich in het gebruik van AI in het onderwijs.**

FOTO JOHAN VAN DER HEIJDEN

“Alles wat je in een openbaar systeem stopt, kan onderdeel worden van de enorme databank

– Nel Verhoeven

AI-tool die daarbij goed kan helpen is Prompt Perfect. Die vertaalt een simpele vraag naar een professionele opdracht.

‘Beoordeel het proces’

De komst van AI vraagt om een andere manier van leren en beoordelen, vindt Verhoeven. „Vroeger moesten we alle rekenformules uit ons hoofd kennen, nu zijn er rekenmachines en moeten we weten welke formule we wanneer gebruiken. Zo is het ook met AI.”

Docenten doen er volgens de onderzoeker goed aan niet alleen het verslag te beoordelen, maar ook te kijken hoe de student AI heeft toegepast. „Het proces dus. Welke prompts zijn gebruikt? Zijn de antwoorden kritisch getoetst? Dan weet je of een student de stof echt begrijpt. Maar AI gebruiken, is niet per se frauderen”, concludeert ze.